

Результатом захисту може бути підвищення (або зменшення) кількості балів в межах від 0 до 10 за кожен елемент оцінювання. Максимальна оцінка за реферат — 40 балів.

Отже, поточний контроль знань студентів-заочників у вигляді реферату дає можливість поєднати повне, глибоке засвоєння матеріалу з подальшим практичним доведенням основних положень і тим самим підготувати студента до підсумкового контролю знань у вигляді іспиту.

О. Г. Малінко, ст. викл. кафедри іноз. мов,
факультету маркетингу

СПЕЦИФІКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Протягом останніх років в усьому світі поширюється нова форма навчання — дистанційна, яка включає такі компоненти: цілі, зміст, методи, організаційні форми та засоби навчання. Дистанційне навчання є досить специфічною формою його організації, а тому вимагає спеціальної, ціленаправленої педагогічної та психологічної підготовки як викладачів, так і тих, хто навчається. Її особливості полягають в тому, що пріоритетним видом діяльності споживачів знань є самостійна робота, яка забезпечує індивідуалізацію навчання, підвищує мотивацію, сприяє формуванню самостійності в процесі прийняття рішень. Цьому сприяють сучасні інформаційні технології, які базуються на широкому використанні комп'ютерної техніки. Застосування комп'ютерів для самостійної роботи в системі дистанційного навчання має істотні переваги. Адже вони оптимізують навчальний процес, активізують самостійну роботу, підвищують її ефективність та якість, індивідуалізують навчання. Маючи необмежені можливості для отримання інформації за цих умов, споживачі знань у процесі самостійної роботи можуть звернутися до будь-якого програмного навчально-пізнавального джерела у зручний для них час. Окрім цього, за допомогою комп'ютера споживач знань може постійно здійснювати самоконтроль у різних формах, що підвищує мотивацію, пізнавальний та творчий рівень навчальної роботи. Тобто, комп'ютерні технології відкривають можливості для реалізації творчого освітнього потенціалу споживачів знань, розвитку умінь винаходити способи розв'язання проблем, що виникають у процесі роботи. Використовуючи комп'ютерні технології, студенти працюють в оптимальному для себе режимі, не хвилюючись

за свою повільність та отримання негативної оцінки з боку інших студентів або викладача. Все це забезпечує психологічний комфорт кожному споживачеві знань під час навчання.

Результати досліджень проблеми дистанційного навчання вченими західних країн свідчать, що в процесі навчання на відстані споживач знань витрачає 43 % навчального часу на самостійну роботу, що пов'язана з пошуками нової інформації, 28 % — на опрацювання навчальних матеріалів, запропонованих викладачем, 5 % — на роботу з відеоматеріалами, решта часу (24 %) використовується за особистими освітніми потребами.

У теорії і практиці розрізняють декілька рівнів готовності студента, який навчається в системі дистанційної освіти, до самостійної роботи: високий рівень (переважає пізнавальний, професійний мотив); проміжний (мотиви, актуалізовані різними проблемами); низький (переважає зовнішній мотив: необхідність здати залік або іспит). Провідними мотивами самостійної діяльності виступають навчально-пізнавальні та професійні мотиви, конкретними стимулами яких є: інтереси, відповідальність, набуття фаху, кар'єра, соціальне та матеріальне задоволення.

Ефективність самостійної роботи в системі дистанційного навчання багато в чому залежить від самих споживачів знань. Тому їм необхідно дотримуватись таких правил: вміло використовувати сучасні інформаційні технології, володіти технічними навичками, систематично, без істотних розривів, виконувати навчально-пізнавальні завдання, а саме: самостійно працювати 6—9 годин на тиждень; раціонально розподіляти свій час для виконання програмних завдань; тренувати самодисципліну з метою їх вчасного виконання; робити нотатки; постійно спілкуватися з іншими споживачами знань, в разі необхідності працювати спільно над проектами; звертатися за допомогою до викладачів; стисло, чітко, грамотно висловлювати свої думки в усній та письмовій формі.

Наше дослідження свідчить, що на самостійну діяльність студентів у процесі дистанційного навчання негативно впливають такі психолого-педагогічні фактори: відсутність досвіду самостійної роботи студентів, недостатня волява саморегуляція, вплив групових установок, невміння само організуватися, раціонально спланувати самостійну роботу над навчальними матеріалами.

Отже, ефективність дистанційного навчання значною мірою зумовлюється рівнем сформованості та реалізації умінь і навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.